

HILDE TOENDERS

ERICA JORDANS

17.

PILOT 10-14: ELKE LEERLING OPTIMALE ONDERSTEUNING IN HET VO

Leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften stromen probleemloos door naar een passende plek in het voortgezet onderwijs en krijgen daar de juiste ondersteuning. Dat is het doel van de Pilot 10-14 die in oktober 2015 is gestart in de regio Arnhem. Erica Jordans, beleidsmedewerker van het samenwerkingsverband V(S)O 25.06 en Hilde Toenders, regiocoördinator van het samenwerkingsverband PO PassendWijs, vertellen over de aanpak, die vanaf volgend schooljaar structureel wordt ingevoerd.

Er zijn in de regio Arnhem heel wat procedures, afspraken en initiatieven die ervoor moeten zorgen dat de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs zo vloeiend en voorspoedig mogelijk verloopt. Maar voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften kan het nog beter, zo stellen de besturen van po- en vo-scholen in de regio Arnhem eensgezind vast als de Wet passend onderwijs ingaat. Deze kinderen kunnen deelnemen aan succesvolle trainingen, zoals de *Opstaptraining van Playing for Success*, maar daarnaast, zo vinden de besturen, moet er in de scholen zelf een structurele aanpak zijn die ertoe leidt dat deze groep doorstroomt naar een passende plek in het voortgezet onderwijs waar ieder kind de juiste ondersteuning krijgt.

VROEG BEGINNEN

Een stuurgroep, waar Jordans en Toenders onder andere deel van uitmaken, buigt zich over deze kwestie en ontwikkelt de Pilot 10-14. “We hebben gekozen voor een laagdrempelige aanpak, want procedures en protocollen zijn er in het kader van passend onderwijs en de overgang po-vo al genoeg”, vertelt Jordans. “Daarom zijn we, zonder protocollen, gewoon gestart. We doen ervaringen op en passen op basis daarvan de aanpak zo nodig aan. Uitgangspunt van de Pilot 10-14 is dat het voor deze groep kinderen belangrijk is om al vroeg – in groep 7 – te beginnen met de oriëntatie en voorbereiding op het voortgezet onderwijs.”

“Daarnaast is een belangrijk uitgangspunt dat de aanpak aansluit bij de zorgstructuren van de scholen”, voegt Toenders toe. “De kracht van 10-14 is dat de zorgstructuren van het primair- en voortgezet onderwijs dicht bij elkaar worden gebracht, zodat de ondersteuning die leerlingen in het voortgezet onderwijs krijgen naadloos aansluit bij de ondersteuning van de basisschool. Als kinderen op de basisschool goed worden ondersteund, is het immers belangrijk dat die aanpak in het vo wordt voortgezet. Het gebeurt nog te vaak dat zorgleerlingen in het vo afstromen. Dat kunnen we voorkomen door samen eerder en beter stil te staan bij de vraag welke ondersteuning een leerling nodig heeft om in het vo goed te kunnen functioneren.”

PASSEND BEGELEIDINGSADVIES

De Pilot 10-14 volgt de volgende aanpak om dat te bewerkstelligen: in groep 7 denken de betrokkenen – leerkracht, ouders, ib’er, gedragsdeskundige – na over de overstap naar het voortgezet onderwijs. Zijn daarover vragen of zorgen, dan meldt de intern begeleider dit bij het Onderwijsloket, een voorziening van het samenwerkingsverband vo waar men terecht kan met alle vragen over passend onderwijs.

“Het Onderwijsloket vervult in de Pilot 10-14 een schakelfunctie”, vertelt Jordans. “De orthopedagogen van het loket specificeren de vraag en bekijken hoe deze het beste kan worden beantwoord. “Als het gaat om een algemene, oriënterende vraag, bijvoorbeeld welke soort vo-school het beste bij dit kind past, dan pakt het Onderwijsloket de vraag zelf op. Maar gaat het om een vraag over een specifieke vo-school - bijvoorbeeld: kan school X deze ondersteuning wel bieden? – dan brengt het loket de verschillende partijen bij elkaar.”

De basisschool plant vervolgens een bijeenkomst waar de vraag wordt besproken. Deze bespreking vindt plaats tijdens het zorgteamoverleg op de basisschool. De volgende personen zijn hierbij in ieder geval aanwezig: de ouders, de schoolcontactpersoon (dit is de gedragsdeskundige die vanuit het samenwerkingsverband aan de school is verbonden), de intern begeleider, de

leerkracht en de wijkcoach uit het sociale wijkteam. Soms is ook de jeugdarts of jeugdverpleegkundige aanwezig. Vanuit het vo woont iemand van het Onderwijsloket de bespreking bij. Is er al sprake van een specifieke vo-school, dan schuift vanzelfsprekend een vertegenwoordiger aan van deze school.

Jordans: “De belangrijkste functie van de bijeenkomst is te komen tot een passend begeleidingsadvies. De ondersteuningsbehoeften van de leerling staan centraal: welke ondersteuning heeft de leerling nodig? Wat vereist dat van de vo-school? Welke vo-school kan die ondersteuning bieden? Maar ook: wat kan de basisschool doen om deze leerling de overstap goed voorbereid te laten maken? Kunnen we in groep 8 al beginnen met een geleidelijke overstap naar de nieuwe school? Over dit soort vragen denken de betrokkenen samen na.”

INTERN BEGELEIDER

Voor veel leerkrachten van groep 7 is het nieuw om zo nadrukkelijk bezig te zijn met de overgang naar het voortgezet onderwijs, vertelt Toenders. “Dat is tot nu toe immers vooral het pakkie-an van de leerkracht van groep 8. Het is daarom logisch dat nog niet alle leerkrachten van groep 7 dit oppakken. Daar hebben we dan ook nog wel wat te winnen. De intern begeleiders zijn hierin heel belangrijk. Zij moeten leerkrachten van groep 7 in die modus zien te krijgen. Het is

aan ons om de intern begeleiders hierover goed te informeren en hen ervan bewust te maken dat het belangrijk is om met deze groep leerlingen al in groep 7 te starten met de oriëntatie en voorbereiding op het voortgezet onderwijs. Ook de ib’ers moeten dus eerder dan ze gewend zijn overgaan tot handelen. De schoolcontactpersonen van het samenwerkingsverband spelen hierin een belangrijke rol, want zij staan heel dicht bij de scholen.”

MINDER ‘WIJ-ZIJ’

Er zijn inmiddels - sinds oktober 2015 – zo’n dertig 10-14-bijeenkomsten geweest. En hoewel de besproken leerlingen nog niet daadwerkelijk zijn doorgestroomd naar het voortgezet onderwijs, zien Jordans en Toenders zeker al opbrengsten. Toenders: “We horen uit het primair onderwijs dat mensen heel blij zijn met de laagdrempeligheid, dat je met één telefoontje, zonder administratieve rompslomp, iets in gang kunt zetten.”

Jordans: “Je ziet dat men elkaar weet te vinden en dat de gesprekken daadwerkelijk over een leerling gaan en niet over procedures. Een ander winstpunt vind ik de verbeterde wederzijdse beeldvorming van po en vo. Scholen voor primair- en voortgezet onderwijs kijken op deze manier een beetje bij elkaar in de keuken en krijgen meer zicht op elkaars motieven, elkaars mogelijkheden en onmogelijkheden. Het wordt minder ‘wij-zij’ en meer ‘samen’.”

De naam van de Pilot 10-14 geeft aan dat de aanpak zich ook richt op de periode ná de overgang naar het voortgezet onderwijs. “Natuurlijk willen we deze leerlingen in het voortgezet onderwijs volgen om te kijken of de aanpak werkt,” zegt Jordans, “maar hoe we de monitoring gaan inrichten is nog niet uitgekristalliseerd. Dat is de volgende stap.”

TIPS

- Voorkom extra protocollen en bureaucratie. Op elk bureau staat een telefoon; middelen om contact te zoeken zijn voorhanden.
- Koppel de aanpak aan de bestaande zorgstructuur in de scholen.
- Zorg ervoor dat het meldcentrum – hier het Onderwijsloket - goed bereikbaar en flexibel is.

MEER INFORMATIE

Erica Jordans
e.jordans@swv2506.nl

Hilde Toenders
h.toenders@swv-passendwijs.nl